

Het was de voorbereiding voor het paasmaal,
ongeveer het zesde uur is het geweest.

Hij zegt tot de Judeeërs:

P: Zie, uw koning!

E: Maar dan schreeuwen zij:

A: **Hef hem op, steek hem in de hoogte,
kruisig hem!**

E: Pilatus zegt tot hen:

P: Moet ik uw koning kruisigen?

E: De overpriesters antwoorden:

A: **We hebben geen koning
buiten de keizer!**

E: Dan geeft hij hem aan hen over
om te worden gekruisigd..

lied van Pilatus, THD 75, *melodie psalm 116, tekst Sytze de Vries*

Wat was de waarheid die ik recht wou doen?
Moest alle leed omwille van de vrede
door één onschuldig mens worden geleden?
Nu blijft zijn bloed een smet op mijn blazoën.

Zo dwingend klonk het roepen op de straat.
In huis de tegenstem van mijn geweten:
hij was rechtvaardiger dan ik ooit heette.
Wat ik nu weet, het komt voor mij te laat.

Wist hij de prijs die hij mij heeft gekost?
In alle onschuld waste ik mijn handen,

***Liturgie avonddienst
29 maart 2024
Goede Vrijdag***

Voorganger : Ds. Caroline Oosterveen

Organist : Job André

Vleugel: Sipke de Boer

Dwarsfluit; Jacqueline v.d. Steeg

Lectoren : Foeke Abma, Jan Bouwsema en
Caroline Oosterveen.

Aanvang: 19:30 uur

Stilte vóór de dienst
Luiden van de klok

want ik vind in hem geen schuld!

E: De Judeeërs antwoorden hem:

A: **Wij hebben een Wet, en volgens de Wet moet hij sterven:
hij doet zich voor als Zoon van God!**

E: Wanneer dan Pilatus dit woord hoort
wordt hij nog meer bevreesd;
hij gaat weer het rechthuis binnen
en zegt tot Jezus:

P: Van waar bent u?

E: Maar Jezus geeft hem geen antwoord.
Dan zegt Pilatus tot hem:

P: U spreekt niet tegen mij?- weet u niet
dat ik volmacht heb om u los te laten
en volmacht heb om u te kruisigen?

E: Jezus antwoordt:

+: U zou geen enkele volmacht over mij hebben
als die u niet gegeven was van bovenaf;
daarom heeft wie mij aan u overgeeft
de grootste zonde!

E: Vanaf toen
heeft Pilatus naar gezocht hem los te laten.
Maar de Judeeërs schreeuwen en zeggen:

A: **Als u hém loslaat
bent u geen vriend van de keizer!-
al wie zich voordoet als een koning
spreekt zich uit tegen de keizer!**

E: Als Pilatus deze woorden hoort
brengt hij Jezus naar buiten
en gaat hij zitten op een verhoging
bij een plek die Steenstraat heet,
maar in het Hebreeuws:
Gabbata,- heuveltje.

koning der Joden!'

- E: geven ze hem kaakslagen.
Pilatus komt opnieuw naar buiten
en zegt tot hen:
P: Zie, ik breng hem voor u naar buiten
opdat ge erkent dat ik geen schuld bij hem vind.

Gezang 178:6 en 8

Om het zwijgen, het geduld,
waarmee Gij de wet vervult,
als men vrucht'loos zoekt naar schuld,
Kyrie eleison.

Om de doornen van uw kroon,
om de gees'ling en de hoon,
roepen wij, o Mensenzoon,
Kyrie eleison.

Joh.19:5-16a

- E: Dan komt Jezus naar buiten;
hij draagt de doornenkroon
en de purperen mantel.
Hij -Pilatus- zegt:
P; Zie, de mens!
E: Wanneer dan de overpriesters
en de gerechtsdienaars
hem zo zien, zeggen ze,
schreeuwen ze:
A: **Kruisigen, kruisigen!**
E: Pilatus zegt tot hen:
P: U moet hem zelf meenemen en kruisigen

Stilte

Vleugel en fluit: *Leer mij o Heer uw lijden recht betrachten*
Drempelgebed

- v. Bij U, Heer, schuilen wij
in het onbarmhartig donker
van deze dag.
Hoor ons, God,
en blijf ons niet ver.
a. **hoor ons en kom ons te hulp**
v. U bent een wal
tegen nacht en ontij.
U, de grond van ons vertrouwen.
In uw handen, Heer,
bevelen wij ons leven.
a. **beschut ons**
met de schaduw van uw vleugels.
v. Hier gedenken wij
Jezus Messias, in zijn lijden, zijn dood.
In de dagen van zijn leven
heeft Hij onze zwakheid gedragen,
onze leegte onder ogen gezien.
Hier zien wij op
naar het kruis.
Laat dit uur voor ons zijn
als een waken en bidden met Hem.
Behoed ons, Heer,
als het licht van uw ogen.
a. **in uw handen, Heer,**
bevelen wij ons leven.
Amen.

Vleugel en fluit: Via dolorosa van Sela

Oudtestamentische lezing: Hosea 6: 1-6

Gaat mee, laat ons terugkeren
naar de Ene,
want hij heeft verscheurd
maar zal ons ook genezen,-
hij slaat wonden maar zal ons ook verbinden;
na twee dagen laat hij ons herleven,-
ten derden dage
zal hij ons doen opstaan
en zullen wij voor zijn aanschijn leven;
dan zullen wij kennen, ernaar jagen
om de Ene te kennen;
als de morgenschemer,
zo zeker is zijn uittocht;
als de stortbui zal hij over ons komen,
als een lenteregen zal hij laven het land!
Wat moet ik met je doen, Efraïm,
en wat doe ik met jou, Juda?-
je vriendschap is als
de bewolking in de ochtend
en als de dauw
die de schouders recht en weer gaat!-
daarom
heb ik op hen ingehakt door de profeten,
ik heb hen omgebracht
met wat mijn mond zei;
maar de gerichten over jou
waren een licht dat aanbrak;
want in vriendschap heb ik behagen
en niet in een offer,-
in kennis van God

E: Dan zegt Pilatus tot hem:
P: U bent dus toch een koning?
E: Jezus antwoordt:
+: ú zegt het,
dat ik een koning ben;
ik ben hiertoe voortgebracht
en hiertoe gekomen tot de wereld:
dat ik zal getuigen voor wat waarachtig is;
al wie uit de waarachtigheid is
hoort naar mijn stem!
E: Pilatus zegt tot hem:
P: Wat ís waarachtigheid?
E: Als hij dit gezegd heeft
gaat hij weer naar buiten, naar de Judeeërs,
en zegt tot hen:
P: Ik vind in hem geen enkele schuld;
maar het is gebruikelijk bij u
dat ik u met Pasen er één loslaat;
wat is dan uw wens?-
zal ik u de Koning der Joden loslaten?
E: Dan schreeuwen zij het weer uit
en zeggen:
A: **Niet hij maar Barabbas!**
E: Maar Barabbas is een moordenaar.
Dan dus neemt Pilatus Jezus mee
en geselt hem.
Soldaten vlechten een kroon
van doorntakken
en zetten die op zijn hoofd;
ze werpen hem een purperen mantel om.
Nadat ze naar hem toegekomen zijn en
hebben gezegd
A: **'wees gegroet,**

E: Ze antwoorden en zeggen tot hem:
A: **Als hij niet iemand was die kwaad doet zouden we hem niet aan u overgeven!**
E: Dan zegt Pilatus tot hen
P: Neemt ú hem mee
en oordeelt hem volgens uw Wet!
E: De Judeeërs zeggen tot hem:
A: **Maar wij mogen niet zelf iemand ter dood brengen!**
E: Zo wordt vervuld
het woord van Jezus dat hij zei
toen hij aanduidde wat voor dood
hij zou gaan sterven.
Dan gaat Pilatus het rechthuis weer in;
hij laat Jezus roepen en zegt tot hem:
P: U, bent u de Koning der Joden?
E: Jezus antwoordt:
+: Zegt ú dat uit uzelf
of hebben anderen u dat over mij gezegd?
E: Pilatus antwoordt:
P: Ik ben toch geen Judeeër!-
uw eigen volk en de overpriesters
hebben u aan mij overgegeven;
wát hebt u gedaan?
E: Jezus antwoordt:
+: Mijn koningschap is niet uit deze wereld;
als het iets uit deze wereld was,
dat koningschap van mij,
hadden mijn helpers ervoor gestreden
dat ik niet aan de Judeeërs
werd overgegeven,
maar mijn koninkrijk is nu eenmaal
niet van hier.

meer dan in opgangsgaven

Verborgen blijft hoe Gij geneest, melodie: o kostbaar kruis

*Verborgen blijft hoe Gij geneest,
de klacht hoort of de lijdenskreet.
maar Gij voltooit, geloven wij,
waar wij voor staan in hoop en vrees.*

*Uw handen aan het kruis, bebloed,
zij dragen ieder door de dood.
Ze helen, hoeden, steunen ons
en wiegen kind'ren in de schoot.*

*De pijn die niet verdwijnen wil,
de last, de schuld die aan ons kleeft,
de vrees voor wat er komen gaat -
dit dragen wij steeds met ons mee.*

*Maar ook is daar de liefde die
het onverhoopte leed verzacht,
de vijand doodsangst weer verzoent,
het spookverleden van de nacht.*

*Tekst: John L. Bell en Graham Maule
Melodie: Schotse volksmelodie, bewerking
John L. Bell
Nederlandse tekst: Andries Govaart*

PASSIELEZING

Joh. 18:1-9

E: Als hij dit alles heeft gezegd
gaat Jezus met zijn leerlingen de stad uit,
de winterbedding van de Kedron over;
daar is een tuin
en die gaat hij met zijn leerlingen binnen.
Maar ook Judas, die hem heeft prijsgegeven,
wist van die plek,
omdat Jezus dikwijls daar
met zijn leerlingen samenkwam.
Dus neemt Judas de legereenheid mee,
en vanuit de overpriesters en de farizeeërs
gerechtsdienaars,
en komt daar aan
met lantarens, fakkels en wapens.
Dan weet Jezus alles al wat over hem komt;
hij gaat naar buiten en zegt tot hen:
+: Wie zoekt ge?
E: Ze zeggen tot hem:
A: **Jezus, de Nazoreeër!**
E: Hij zegt tot hen
+: Ik ben dat!
E: Ook Judas, die hem heeft prijsgegeven,
stond bij hen.
Met dat hij tot hen zegt 'ik ben dat!'
deinzen ze achteruit en vallen op de grond.
Dan vraagt hij het hun wéér:
+: Wie zoekt ge?
E: en zij zeggen:
A: **Jezus, de Nazoreeër!**
E: Jezus antwoordt:

Hoe vaak heb ik Hem vurig trouw beloofd
zonder de diepte van die daad te weten?
Hoe snel deed ik of ik Hem was vergeten
en heeft de nacht mijn vurigheid gedooft.

Hij sprak van liefde – maar tot welke prijs?
Hij bood de vrijheid- maar ik bleef gevangen.
Hij sprak van trouw en raakte mijn verlangen.
Maar nu Hij zwijgt, bied ik Hem geen bewijs.

Die tot zijn vrienden ons verkozen had
en ons liet delen in zijn groot vertrouwen,
die mij de rots dacht, waarop hij kon bouwen -
was ik de vriend die dat nooit meer vergat?

Kan ik die naam, die mij is toevertrouwd,
ooit nog met opgeheven hoofde dragen?
Is het te laat? Hij zou mij mogen vragen
hoe ik met heel mijn leven van Hem houd.

Joh. 18:28-19:4

E: Ze brengen Jezus dan
van Kajafas naar het rechthuis;
het is vroeg in de morgen.
Zelf gaan zij het rechthuis niet binnen,
om geen onreinheid op te lopen
voor het eten van het paasmaal.
Dan komt Pilatus naar buiten, naar hen toe,
en verklaart:
P: Welke beschuldiging
brengt u in tegen deze mens?

E: Maar als hij dit zegt
 geeft één van de gerechtsdienaars
 die er naast stond
 Jezus een kaakslag, zeggend:

P: Antwoordt u de hogepriester zó?

E: Jezus antwoordt hem:

+: Als ik iets kwaads heb uitgesproken,-
 getuig van het kwade;
 was het ter zake,
 waarom tuigt u me dan af?

E: Dan zendt Annas hem geboeid naar
 Kajafas, de hogepriester.
 Simon Petrus staat daar en warmt zich.
 Dan zeggen ze tot hem:

A: **Ben jij ook niet één van zijn leerlingen?**

E: Hij loochent het en zegt:

P: Dat ben ik niét!

E: Eén van de dienaars van de hogepriester,
 die een verwant is van hem bij wie Petrus
 het oor heeft afgeslagen, zegt:

P: Heb ik jóu niet bij hem in de tuin gezien?

E: Dan loochent Petrus het weer;
 onmiddellijk kraait er een haan.

Lied 130 (uit: Jij mijn adem. Lied van Petrus na zijn
 verloochening/ Melodie Gezang 173).

+: Ik zei u al:
 ik ben dat;
 dus als ge mij zoekt,
 laat hen dan heengaan!

E: En zo wordt het woord vervuld,
 door hem gezegd:
 'die ge mij hebt gegeven, van hen heb ik
 niemand verloren laten gaan' (Joh. 17,12).

Gezang 180:1 en 6

Gethsémane, die nacht moest eenmaal komen.
 De Heiland heeft bewust die weg genomen.
 Hij laat zijn doel niet los, wijkt niet terzijde,
 aanvaardt het lijden.

In angst en tranen werd zijn strijd gestreden.
 Toen kon Hij toebereid naar voren treden.
 De duisternis kon, wat zij mocht verzinnen,
 Hem niet verwinnen.

Joh. 18:10-11

E: Maar dan trekt Simon Petrus
 het zwaard dat hij heeft,
 treft daarmee de dienaar van de overpriester
 en slaat hem de rechter oorschelp af;
 de naam van die dienaar was Malchus.
 Dan zegt Jezus tot Petrus:

+: Steek dat zwaard in de schede,-
 want allen die een zwaard nemen
 gaan door een zwaard verloren;

de drinkbeker die de Vader
mij heeft gegeven,
zal ik die níet drinken?

Gezang 178: 1 en 5

Jezus, om uw lijden groot,
om uw leven en uw dood
die volbrengen 't recht van God,
Kyrie eleison.

Here, om uw bloedig zweet,
als Ge alleen de wijnpers treedt,
om de kelk vol bitter leed,
Kyrie eleison.

Joh.18:12-27

E: Dan nemen de legereenheid,
de overste-over-duizend
en de gerechtsdienaars Jezus vast,
boeien hem
en brengen hem eerst naar Annas,
want die was de schoonvader van Kajafas
die in dat jaar hogepriester was.

Het is Kajafas geweest
die de Judeeërs de raad heeft gegeven:
het is beter
dat één mens sterft voor de gemeenschap!
Simon Petrus is, met een andere leerling,
Jezus gevolgd;
die andere leerling

was een bekende van de hogepriester
en kwam mét Jezus
de voorhof van de hogepriester binnen,
terwijl Petrus bij de poort bleef staan, buiten.
Dan komt die andere leerling
die een bekende van de hogepriester was
naar buiten, zegt iets tegen de poortwachter
en brengt Petrus naar binnen.
Dan zegt het slavinnetje dat poortwachter is
tot Petrus:

A: **Ben jij niet óók een van de leerlingen
van deze mens?**

E: En hij zegt:

P: Dat ben ik níet!

E: De bedienden en de gerechtsdienaars
die daar stonden
hadden een houtskoolvuur gemaakt,
omdat het koud was,
en warmden zich;
bij hen staat nu ook Petrus en warmt zich.
Dan ondervraagt de hogepriester Jezus
over zijn leerlingen en over zijn onderricht.
Jezus antwoordt:

+: Ik heb openlijk de wereld toegesproken;
ik heb altijd onderricht gegeven
in een synagoge of in het heiligdom,-
daar waar alle Judeeërs samenkomen;
ik heb niets in het verborgene uitgesproken;
waarom ondervraagt u mij?-
vraagt u liever aan de toehoorders
wat ik tot hen gesproken heb;
zie, zij hier
weten wat ik heb gezegd!